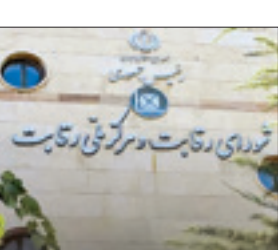


زور صمت هم به خودرو سازها نمی‌رسد

اختلاف وزارت «صنعت، معدن و تجارت» با شورای رقابت بر سر شیوه قیمت گذاری خودرو، ریشه در یک مسئله مهم‌تر در تنظیم‌گری بازار خودرو دارد که به کیفیت داده‌های مورد استفاده در قیمت گذاری، جایگاه نهادهای تنظیم‌گر و نحوه توزیع منافع میان تولید کننده و مصرف کننده بازمی‌گردد. وزارت صمت معتقد است اتکا به صورت‌های مالی و اظهارنامه‌های مالیاتی خودرو سازان برای تعیین قیمت تمام‌شده، از دقت کافی بر خوردار نیست و این نقد از منظر اقتصادی قابل بررسی است، زیرا در بازاری که زنجیره تأمین آن شامل روابط پیچیده میان خودرو ساز و قطعه‌ساز است، صرف استفاده از اطلاعات حسابداری بنگاه نمی‌تواند معیار کاملی برای سنجش هزینه واقعی تولید باشد و ساختار هزینه در صنعت خودرو تحت تأثیر عواملی مانند قرار دادهای تأمین قطعه، نحوه تخصیص هزینه‌های سربار، بهره‌وری خطوط تولید و شیوه مدیریت منابع قرار دارد و هر گونه خطا در ارزیابی این مؤلفه‌ها مستقیماً به قیمت نهایی منتقل می‌شود.

با این حال، مسئله اصلی به روش محاسبه قیمت محدود نمی‌شود و چالش اساسی، جایگاه نهادهای شورای رقابت در فرایند قیمت گذاری خودرو است، چرا که این شورای بر اساس مأموریت قانونی خود باید در بازارهای دارای انحصار یا تمرکز بالا از شکل‌گیری رفتارهای ضد رقابتی جلوگیری کند و تعادل میان منافع تولید کننده و مصرف کننده را برقرار سازد، اما در صنعت خودرو، استمرار مداخلات قیمتی و نبود رقابت مؤثر، باعث شده است نقش تنظیم‌گر از هدف اصلی خود فاصله بگیرد و در شرایطی که بازار خودرو با محدودیت عرضه، تعداد محدود تولید کننده و موانع ورود رقابتی جدید مواجه است، قیمت گذاری بر پایه اطلاعات ارائه‌شده از سوی تولید کننده با حساسیت بیشتری همراه خواهد بود، زیرا بنگاه اقتصادی به‌طور طبیعی منافع خود را در نظر می‌گیرد و این وظیفه نهاد تنظیم‌گر است که با ایجاد سازو کارهای نظارتی مستقل، مانع انتقال هزینه‌های ناکارآمدی به مصرف کننده شود.



نکته مهم این است که شورای رقابت با عنوان حمایت از رقابت وارد این حوزه شده است، اما در عمل، مصرف‌کننده باید معیار اصلی ارزیابی عملکرد این نهاد باشد و اگر خروجی یک سازوکار تنظیمی، افزایش مستمر قیمت، کاهش قدرت خرید خانوار و تعداوم ناراضیانی عمومی باشد، ضرورت بازنگری در شیوه عملکرد آن اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. از سوی دیگر، وزارت صمت نیز با وجود انتقاد از فرمول موجود، در موقعیتی قرار ندارد که بتواند به تنهایی این سازوکار را تغییر دهد و تعدد نهادهای تصمیم‌گیر در صنعت خودرو، یکی از عوامل اصلی کنندی اصلاحات در این بخش است و زمانی که مسئولیت سیاست‌گذاری صنعتی، تنظیم بازار و قیمت‌گذاری میان چند مرجع تقسیم می‌شود، امکان پاسخگویی روشن نیز کاهش پیدا می‌کند.

اصلاح نظام قیمت گذاری خودرو نیازمند خروج از رویکرد حسابداری صرف و حرکت به سمت یک نظام شفاف هزینه‌سنجی است که اطلاعات تولید، بهره‌وری، هزینه‌های زنجیره تأمین و کیفیت محصول را به‌صورت مستقل ارزیابی کند و تعیین قیمت بدون دست‌رسی به داده‌های معتبر، چه با صورت‌های مالی و چه با هر روش دیگری، نمی‌تواند مبنای مناسبی برای یک بازار پیچیده باشد. بنابراین، اختلاف میان وزارت صمت و شورای رقابت فرصتی برای بازنگری در ساختار تنظیم‌گری صنعت خودرو است و ادامه وضعیت موجود، نتیجه‌ای جز تداوم بی‌اعتمادی میان تولید کننده و مصرف کننده نخواهد داشت و بازار خودرو زمانی به تعادل خواهد رسید که نهاد تنظیم‌گر واقعاً در جایگاه داور مستقل قرار گیرد و تصمیمات آن بر پایه منافع عمومی و اطلاعات شفاف اتخاذ شود.

بسته جدید حمایت از صنایع آسیب‌دیده در جنگ، طراحی جامعی را برای احیای بنگاه‌های تولیدی آسیب‌دیده از شرایط جنگی کشور به اجرا می‌گذارد و بر دو محور کلیدی تأمین سرمایه در گردش برای تداوم فعالیت جاری واحدها و تأمین مالی بازسازی برای جبران خسارت‌های زیربنایی و ماشین آلات متمرکز است. در این چارچوب، مجموعه‌ای از ابزارهای مالی و اعتباری شامل اعطای هدفمند معافیت‌های مالیاتی و گمرکی، اعطای تنفس و امکان تقسیط بدهی‌های مالیاتی، بانکی و گمرکی و همچنین فعال‌سازی ظرفیت تأمین مالی از طریق بانک‌های دولتی و اوراق مشارکت در بازار سرمایه در نظر گرفته شده است. هدف نهایی، جلوگیری از تعطیلی واحدهای تولیدی و بازگرداندن سریع آنها به چرخه اقتصاد ملی است.

■ ■ ■

در بخش تأمین مالی بازسازی، مبتنی بر الگوی آمایش سرزمینی و با توجه به نیازهای بومی هر منطقه، از ظرفیت بانک‌های دولتی، بازار بورس و اوراق بهادار و همچنین سازمان امور مالیاتی استفاده شده است. بانک‌های دولتی مسئولیت اصلی تأمین تسهیلات ریالی و ارزی را برای خرید ماشین آلات و تجهیزات مدرن بر عهده گرفته‌اند تا بنگاه‌ها بتوانند خطوط سرمایه‌ای از طریق انتشار اوراق مشارکت پروژه‌محور و همچنین جذب سرمایه از صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهام‌محور، بستر مناسبی برای تأمین مالی بلندمدت و کاهش فشار بر منابع بانکی فراهم کرده است. این رویکرد ترکیبی، انعطاف‌پذیری لازم را برای صنایع مختلف با شرایط گوناگون ایجاد می‌کند.

بنابراین، بسته جدید حمایتی از صنایع آسیب‌دیده در جنگ با محوریت دستگاه‌های تابعه وزارت اقتصاد، با اعطای هدفمند معافیت‌های مالیاتی و گمرکی، اعطای تنفس و امکان تقسیط بدهی‌های مالیاتی، بانکی و گمرکی به این بنگاه‌ها در کنار فعال‌سازی ظرفیت تأمین مالی از طریق بانک‌های دولتی و اوراق مشارکت در بازار سرمایه، به دنبال تأمین سرمایه در گردش تولید و تأمین مالی بازسازی صنایع آسیب‌دیده از جنگ است. در همین رابطه با سیدعلی مرتضوی، کارشناس حوزه سیاست‌گذاری اقتصادی و همچنین فرهاد شهری، نایب‌رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی به گفت‌وگو پرداختیم.

■ **تأمین سرمایه در گردش و بازسازی دورکن اصلی بسته حمایتی وزارت اقتصاد**

سیدعلی مرتضوی، کارشناس حوزه سیاست‌گذاری اقتصادی، در گفت‌وگو با «جوان» با اشاره به اهمیت حمایت از بنگاه‌های آسیب‌دیده در جنگ از سوی دولت خاطرنشان کرد: یکی از نکات کلیدی در زمینه سیاست‌گذاری پس از جنگ، توجه ویژه به ظرفیت‌های کشور و به کارگیری تمام توان دولت در راستای بازسازی پس از جنگ و مقابله با صنعت‌زدایی صورت گرفته در طی جنگ تحمیلی سوم بوده است. در این بین باید تمامی دستگاه‌های دولتی توان و تمرکز خود را در حوزه حمایت از بنگاه‌های آسیب‌دیده در جنگ اخیر بگذارد. وی با اشاره به بسته جدید حمایتی از بنگاه‌های آسیب‌دیده در جنگ اخیر خاطرنشان کرد: بسته جدید حمایتی با تلفیق ابزارهای متنوع مالی، بانکی و مالیاتی، الگویی جامع برای حمایت از صنایع آسیب‌دیده از جنگ ارائه می‌دهد. این بسته نه تنها به نیاز فوری بنگاه‌ها برای تأمین سرمایه در گردش پاسخ می‌دهد، بلکه با تسهیل دسترسی به منابع ارزی و ریالی برای بازسازی، زمینه را برای نوسازی ساختاری و افزایش بهره‌وری فراهم می‌سازد.

مرتضوی در ادامه افزود: سازمان امور مالیاتی در این بسته حمایتی، نقش محوری و چندوجهی در تأمین مالی و سرمایه در گردش ایفا کرده است. بارزترین اقدام، استرداد ۲۵ همت (هزار



تأمین سرمایه در گردش تولید و تأمین مالی بازسازی مهم‌ترین محور بسته حمایتی از واحدهای آسیب‌دیده است

خاکستر واحدهای جنگ‌دیده بذر تولید می‌شود

سیدعلی مرتضوی، کارشناس حوزه سیاست‌گذاری اقتصادی و فرهاد شهری، نایب‌رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «جوان» ابعاد بسته حمایتی دولت از واحدهای آسیب‌دیده از جنگ و وظایف نهادهای اقتصادی دولتی را تشریح کردند



سیدعلی مرتضوی، کارشناس حوزه سیاست‌گذاری اقتصادی: بسته جدید حمایتی با تلفیق ابزارهای متنوع مالی، بانکی و مالیاتی، الگویی جامع برای حمایت از صنایع آسیب‌دیده از جنگ ارائه می‌دهد. این بسته نه تنها به نیاز فوری بنگاه‌ها برای تأمین سرمایه در گردش پاسخ می‌دهد، بلکه با تسهیل دسترسی به منابع ارزی و ریالی برای بازسازی، زمینه را برای نوسازی ساختاری و افزایش بهره‌وری فراهم می‌سازد.

میلیارد تومان) مالیات بر ارزش افزوده در ۱۰۰ روز نخست سال جاری بارشده‌ی ۴ برابری نسبت به دوره مشابه سال قبل بود که تزریق نقدینگی فوری و گسترده‌ای به بنگاه‌های اقتصادی به همراه داشت. علاوه بر این، تعویق و تقسیط بدهی‌های مالیاتی پیشین واحدهای آسیب‌دیده، فشار تعهدات کوتاه‌مدت را کاهش داده و فضای تنفسی برای برنامه‌ریزی بازسازی فراهم کرده است. همچنین، اعتبارات مالیاتی ویژه برای خرید

تجهیزات و مواد اولیه در نظر گرفته شده است تا سرمایه‌گذاری در نوسازی خطوط تولید با مشوق مالی همراه شود. وی در پایان گفت: بسته حمایتی نمونه‌ای از حکمرانی اقتصادی هوشمند است که با درک درست از مقتضیات شرایط جنگی، هم‌افزایی میان نهادهای مالی (بانک‌ها، بورس و سازمان مالیاتی) را به بهترین شکل مدیریت کرده است. اگر این مسیر در ماه‌های آینده با همان سرعت و دقت در استرداد مالیات و تسهیل اعتبارات تداوم یابد، می‌توان امیدوار بود که بخش قابل توجهی از صنایع آسیب‌دیده نه تنها به چرخه فعالیت بازگردند، بلکه با تکیه بر ماشین آلات جدید و انضباط مالی ناشی از شفافیت در سامانه‌های مالی، تاب‌آوری بیشتری در برابر شوک‌های احتمالی آینده کسب کنند. این بسته، نقشه راه عبور از بحران است که ثبات و امنیت اقتصادی کشور را در بلندمدت تضمین می‌کند.

■ **تمامی وزار تخانه‌ها باید پای کار حمایت از بنگاه‌های آسیب‌دیده باشند**

فرهاد شهری، نایب‌رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی نیز در گفت‌وگو با «جوان» در ارتباط با کمک به واحدهای صنعتی آسیب‌دیده از جنگ، از جمله ارائه خدمات گمرکی، استرداد و تنفس مالیاتی و خدمات بیمه‌ای، اظهار داشت: واقعیت این است که حمایت از واحدهای اقتصادی، صنعتی و تولیدی آسیب‌دیده، صرفاً یک موضوع مالی یا بیمه‌ای

گفت‌وگوی «جوان» با قاسم رضائیان، رئیس اتاق بازرگانی گیلان

تولید کنندگان انتظار دارند متناسب با شرایط جنگی مورد حمایت دولت قرار گیرند

کشور با مشکلات جدی روبه‌رو است. تولید کنندگان معمولاً به صورت قانونی فعالیت می‌کنند و به همین دلیل هدف مالیات‌ستانی دقیق قرار دارند. در شرایط فعلی نیز از شدت بار مالیاتی بخش تولید کم نشده است.

وی ادامه داد: اگر رویه‌های فعلی تعدیل نشود و سیاست‌های جدی حمایتی برای بخش تولید به اجرا گذاشته نشود، امکان کنترل تورم وجود ندارد، زیرا وقتی هزینه تولید بالا می‌رود، در نهایت افزایش قیمت‌ها به بخش خصوصی تحمیل می‌شود و به تورم دامن می‌زند.

رئیس اتاق بازرگانی گیلان خاطرنشان کرد: بخش تولید موتور محر که اقتصاد ملی است و اگر حمایت از این بخش در دستور کار نباشد، نمی‌توان انتظار تقویت اقتصاد ملی را داشت.

رضائیان گفت: باید این مطالبه‌گری در جامعه به وجود بیاید که حمایت واقعی از بخش تولید وجود داشته باشد. تولید کنندگان به لحاظ مالیات، بیمه و تأمین اجتماعی و دسترسی به نقدینگی و مواد اولیه با مشکلات جدی مواجه هستند. در شرایط جنگی، این مشکلات چند برابر شده‌اند.

وی ادامه داد: رسانه‌های متواتر اندک‌گذاری بالایی در اطلاع‌رسانی در زمینه مطالبات بخش تولید داشته باشند. این گونه اقدامات می‌تواند به تقویت اقتصاد ملی کمک کند و زمینه را برای رونق تولید در کشور به وجود بیاورد.

وی ادامه داد: واقعیت این است که بخش تولید تمام تلاش را به کار گرفته تا بتواند کمکی به کشور بکند. جلوگیری از تعدیل نیروها و کمک به کاهش تورم در دستور کار جدی بخش خصوصی است، اما در مقابل، نیاز است دولت نیز حمایت واقعی از بخش تولید به عمل بیاورد.

رئیس اتاق بازرگانی گیلان خاطرنشان کرد: به نظر می‌رسد سازمان امور مالیاتی همان سیاست‌هایی را که در زمان صلح اعمال می‌کرد، ادامه می‌دهد. حال آنکه در شرایط جنگی قرار داریم و نیاز است سیاست‌های ویژه حمایتی برای بخش تولید به اجرا گذاشته شود.

رضائیان گفت: وقتی بنگاه‌های اقتصادی به شدت از جنگ صدمه دیده‌اند و هزینه‌هایشان افزایش یافته است، چه طور می‌توانند به پرداخت مالیات مبادرت کنند؟ حتی اگر زمان دریافت مالیات به تعویق بیفتد و تقسیط صورت بگیرد، وقتی بنگاه به شدت تحت فشار است، نمی‌تواند از عهده پرداخت مالیات بر آید.

وی ادامه داد: متأسفانه شاهد شعارها و وعده‌و وعید سازمان امور مالیاتی هستیم، اما در عمل سیاست حمایتی واقعی به اجرا گذاشته نمی‌شود. باید مسئولان در هر سمتی که هستند این موضوع را به درستی درک کنند که الان وقت شعار و سیاست‌های نمایشی نیست. بخش تولید با مشکلات جدی مواجه است و نیازمند حمایت واقعی است. رئیس اتاق بازرگانی گیلان خاطرنشان کرد: تولید همواره در

فرهاد شهری، نایب‌رئیس کمیسیون انرژی مجلس: ضروری است «ستاد ملی بازسازی و حمایت از واحدهای آسیب‌دیده» با مدیریت دولت و عضویت دستگاه‌های ذی‌ربط تشکیل شود تا مسئولیت هماهنگی، اولویت‌بندی، تأمین منابع، رفع موانع اجرایی و پایش مستمر پیشرفت برنامه‌ها را بر عهده داشته باشد

اولویت قرار دهد، زیرالاستمرار تأمین انرژی، پیش‌شرط بازگشت سریع واحدهای تولیدی به مدار فعالیت است. شهری گفت: بانک مرکزی، شبکه بانکی و صندوق توسعه ملی نیز باید بسته‌های مالی ویژه‌ای شامل امهال بدهی‌ها، تأمین منابع در گردش، اعطای تسهیلات بازسازی و بازخرای فشار مضاعف مالی، فرآیند بازسازی و احیای تولید را دنبال کنند.

وی ادامه داد: وزارت صنعت، معدن و تجارت باید مسئولیت شناسایی، اولویت‌بندی و حمایت از واحدهای آسیب‌دیده، تأمین مواد اولیه، قطعات، ماشین‌آلات، تسهیل فرآیندهای تجاری، حفظ بازارهای داخلی و صادراتی و رفع موانع تولید را بر عهده گیرد تا زنجیره تولید کشور با کمترین اختلال به فعالیت خود ادامه دهد. شهری افزود: همچنین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی باید با اجرای سیاست‌های حمایتی، از حفظ اشتغال، استمرار بیمه کارگران، حمایت از سرمایه انسانی متخصص و جلوگیری از خروج نیروی کار ماهر از چرخه تولید صیانت کنند، زیرا سرمایه انسانی، مهم‌ترین دارایی بخش تولید است.

نایب‌رئیس کمیسیون انرژی مجلس اظهار کرد: در منظر حکمرانی، ضروری است «ستاد ملی بازسازی و حمایت از واحدهای آسیب‌دیده» با مدیریت دولت و عضویت دستگاه‌های ذی‌ربط تشکیل شود تا مسئولیت هماهنگی، اولویت‌بندی، تأمین منابع، رفع موانع اجرایی و پایش مستمر پیشرفت برنامه‌ها را بر عهده داشته باشد. این ستاد باید بر پایه اطلاعات دقیق، ارزیابی کارشناسی خسارات و شاخص‌های شفاف عملکرد، تصمیم‌گیری کند تا منابع محدود کشور به صورت هدفمند و اثربخش تخصیص یابد.

وی تأکید کرد: در کنار اقدامات اجرایی، لازم است بسته حمایتی دولت دارای چهار بعد اساسی باشد: بازسازی فنی و زیرساختی، حمایت‌های مالی و اعتباری، تسهیلات حقوقی و اداری و نظام شفاف نظارت و ارزیابی عملکرد. زیرا تجربه کشورهای مختلف نشان می‌دهد که موفقیت برنامه‌های بازسازی، بیش از آنکه به حجم منابع مالی وابسته باشد، به کیفیت حکمرانی، سرعت تصمیم‌گیری، هماهنگی نهادی و شفافیت اجرای سیاست‌ها بستگی دارد.

وی گفت: مجلس شورای اسلامی، به‌ویژه کمیسیون انرژی، در چارچوب وظایف تقنینی و نظارتی خود، اجرای دقیق تعهدات دستگاه‌های مسئول، به‌ویژه وزار تخانه‌های نفت و نیرو را با جدیت دنبال خواهد کرد. اعتقاد داریم که بازسازی واحدهای آسیب‌دیده، صرفاً جبران خسارت نیست، بلکه فرصتی برای نوسازی فناوری، ارتقای بهره‌وری، افزایش تاب‌آوری زیرساخت‌ها و تقویت امنیت انرژی و اقتصاد ملی است. اگر این فرآیند با برنامه‌ریزی علمی و مدیریت منسجم دنبال شود، می‌توان از این مقطع به‌عنوان نقطه آغاز جهشی جدید در توان تولیدی و صنعتی کشور بهره گرفت.